

Romantiskais Piekra­stes ceļš

1 VARBLAS URBĀNĀ BAZNĪCA

1861. gadā celtā Varblas luterāņu baznīca no ārpusē izskatās kā necila vienjoma ēka neogotikas stilā, tomēr tās iekšienē skatiens atklājas bagātīgs interjers, kas atgādina apgāztu laivu.

Heimikūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

2 VARBLAS MUZEJS JAUNAJĀ VARBLAS MUIŽĀ

Jaunajā Varblas muižā ēka redzamā ekspozīcija sniedz ieskatu Varblas pagasta vēsturē un pagājušā gadsimta pirmās puses dzīvesveidā. Muzejā ir rokdarbu istaba un šējenes novadnieka, rakstnieka Karla Ristikivi „grāmatu bēniņi”. Muižā kļūst par iepazīties ar senajiem darbariekiem un mašīnām. Jau pati 1797. gadā agrā klasicisma stilā būvēta muiža ēka vien ir apskates vērtā.

Uue Varbla, Arukūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

3 TESTAMĀ MUIŽĀ, TESTAMĀ MUZEJS

Vēlā klasicisma stilā būvētā muiža ar bagātu vēsturi, kas iesniedzas viduslaikos, kopš 1921. gada darbojas skola. Muižas pagrabstāvā darbojas Testamā muzejs. Pēdējais muižas īpašnieks bija slavenais orientālists un Pekinas Universitātes profesors Aleksandrs Stael­s fon Holšteins (*Alexander Stael von Holstein*). Ekskursijas pa muižu pēc iepriekšēja pasūtījuma.

Testamā muižas pagrabstāvā un skurstēnā celtā iekārtots vietējais muzejs, kurā izstādītie eksponāti un fotoattēli demonstrē agrāko laiku cilvēku iedzīvi. Pagrabstāvā eksponēti darbarīki, skolas piederumi, mājsaimniecības priekšmeti, padomju laika priekšmeti, kā arī jūras izpētes un zvejas rīki. Trešā stāva skurstēnā zālē var apskatīt mantes­ķurstēni un dažādas izstādes.

Kallī maantee 15, Tostamaa alevik, Pārnu, Pārnu­maa

+372 5346 8635

mois@tostamaa.ee

www.mois.tostamaa.ee

4 TESTAMĀ ROKDARBU VEIKALIŅŠ

Kādreizējā tirgotāja mājā iekārtotajā veikaliņā atrodams gan pēc senajām tradīcijām darinātas, gan mūsdienu­gas lietas. Visos darinājumos jūtams īsts un savdabīgs radošums, kas iedvesmojies no senām amati­niecības prasmēm, kādreiz­veidīgās dabas un vietējiem stāstiem. Šeit atrodam gan lina izstrādājumus, adījumi, savdabīga keramika, paš­darinātas ziepes, pirts­lietas, lupatu paklāji, gan daudz kas cits.

Sadama tee 1, Tostamaa alevik, Pārnu, Pārnu­maa

+372 5664 0673 / eve@pekonsult.ee

5 TESTAMĀ BAZNĪCA

Slaids­das baznīcas tornis bijuši zvej­niekiem nozīmīga zīme Kihnu šaurumā. Baznīcas zālē var apbrīnot dēļu vel­ves, altārglez­nu un koka kan­celi, kā arī mācītājiem un muiž­niekiem ve­l­l­tas piemiņas plāksnes.

Sadama tee-8A, Tostamaa alevik, Pārnu, Pārnu­maa

6 KRIEVU SĒTA

Krievu sēta ir kā mazs gabal­l­gāts krievu kultūras un vies­mi­l­l­l­ības pa vidu starp mēž­ai­najiem un pur­vaj­najiem Romantiskā piek­ra­stes ceļā pos­miem. Vec­mā­m­ņu gudrības šeit tiek turētas cie­nā un nodotas arī cit­iem. Vien­mēr l­ks­mās un laipnās krievu sētas saim­nieces cie­m­ņus sagaida ar sāl­i un maizi, cienā ar dārza la­b­umiem un karstu tēju no samovāra.

Sanga-Tōnise talu, Soomra kūla, Pārnu, Pārnu­maa

veronika@venetalu.ee / www.venetalu.ee

7 SELISTES KOKA BAZNĪCA

1864. gadā būvētā koka baznīca veidota askētiskā stilā, un to esot cēluši mūki no detaļām, kas vestas no Rīgas ziēmā pa ledu.

Seli kirik, Seliste kūla, Pārnu, Pārnu­maa

8 POTSI-KEPU BAZNĪCA

Impozantā pareizticīgo baznīcas ēka celta 1873. gadā, jo piek­ra­stes kopienā bija spēcīgas pareiz­ti­cības tradīcijas. Baznīcā atrodas piemiņas plāksne Igaunijas Ap­ostuliski­pareiz­ticīgās baznīcas pir­majam bīskapam Platonam.

Kōpu kūla, Pārnu, Pārnu­maa

9 PIEMIŅKĻS PREZIDENTAM KONSTANTINAM PETSAM

Pašā jūras krastā dzimušajam Igaunijas valsts dibinātājam un pirmajam prezidentam Konstantīnam Petsam (*Konstantin Põts*) piemi­ņeklis cēts 1939. gadā. Padomju okupācijas sākumā uz­spri­dzinātais piemi­ņeklis at­jaunots 1989. gadā.

Pātsi, Tahuranna kūla, Hā­de­meeste vald, Pārnu­maa

10 TAHKURANNAS DIEVMĀTES IEMIGŠANAS BAZNĪCA

Baznīcas ēka būvēta 1872. gadā tikai no sarkan­iem ķieģeļ­iem, un tās pamatplāns ir latīņu krusta formā. Tahkurannas baznīcā kristīti pirm­ie Igaunijas prez­idents Konstantīns Pet­ss (*Konstantin Põts*). Tahkuranna kūla, Hā­de­meeste vald, Pārnu­maa

11 HĒDEMĒSTES MIKAELA BAZNĪCA

Eklektisks stilā no laukakme­ņiem būvēto baznīcu rotā detaļas no sarkanajiem ķieģeļ­iem. Pēc no­stāst­iem vietējie tur­g­ie kuģu īpaš­nieki ap­sol­īj­uši nopirkt jumta materiālus, un tāpēc būv­nieki izvēlē­jušies tos dārgākos.

Pārnu maantee 34, Hā­de­meeste alevik, Hā­de­meeste vald, Pārnu­maa

12 HĒDEMĒSTES MUZEJS

Hē­de­me­stes piek­ra­ste slavena ar senām un bagātīgām kuģu būvēšanas tradīcijām, par kurām atgādina piemiņas zīmes Hē­de­me­stē un Kabli, vecās kap­te­īnu un rē­deru lep­nās koka mājas, kā arī ģimeņu kap­i cie­ma kapsētā. Muzejā redzēsiet šai vietā būvēto tāl­brauc­ēju bu­rinieku vār­ds, daudzu kuģu fotogrāfijas un kuģu dokumentus. Hē­de­me­stes muzejs uzzi­nā siet daudz par reģiona vēsturi. Tautas kultūras man­to­jums šeit saglabāts gan vār­ds, gan bildes, gan video, muzeju ve­l­l­ki arī vairāk nekā 400 pēt­ījuma.

Pitkñā 9 Kōrtis, Hā­de­meeste alevik, Hā­de­meeste vald, Pārnu maakond

13 HĒDEMĒSTES PAREIZTICĪGO BAZNĪCA

Piek­ra­stes ceļā esošajos cie­mos parasti ir pa divām baznīcām: viena – pareiz­ticīgo un otra – luterāņu. 1840. gadā ļoti daudzi nolēma no luterān­isma pāriet pareiz­ti­cībā, jo cerēja, ka Krievijas cars tad piešķirs tiem zemes gabalu. Baznīcas interj­era le­p­nums ir trīs­stā­v­īgais ikonostass eklektisks stilā.

Kooli tānāv 32, Hā­de­meeste alevik, Hā­de­meeste vald, Pārnu­maa

14 KABLI CIEMS UN KUĢU BŪVES LAUKS

Piek­ra­stes ceļā dien­vidu puses cie­mos dzim­uši daudzi slaveni kap­te­īni, rē­deri un bu­rinieku būvētāji. Vietā, kur 1861. gadā tika ielaists iedzīvi p­irmais luterāņu būvētais tāl­brauc­ēju bu­rinieks pie Kabli b­iedrības nama, ir uzstādītas piemiņas zīmes kap­te­īniem­rē­deriem un div­m­astu bu­riniekam “Kaja”. Vecos kap­te­īņu namus var ap­ta­pīt pēc zīlās krāsas.

15 ALLIKUKIVI FABRIKAS ĪPAŠNIEKA MĀJA

Lep­nā ēka, kas bija paredzēta kā vad­malas fabrikas direktora Alberta Zoep­f­ela (*Albert Zoepfel*) m­itek­lis, celta 1860. gados uz Volt­veti muižas zemes. Padomju laikā šeit atradās Tihemetsa pamatskola, tagad šeit darbojas vi­na muiža.

Allikukivi kūla, Saarde vald, Pārnu­maa

+372 525 2800

info@allikukivi.ee

www.allikukivi.ee

16 VOLT­VETI MUIŽAS ĒKA

Savā laikā lep­nākās Pērnavas ap­ri­ķa muižas kungu ēka celta 1830. gadā. Muižu ieskauj parki, kurā aug 150 dažādu, tostarp retu sugu koki.

Tihemetsa alevik, Saarde vald, Pārnu­maa

17 SONTAGANAS PILSKALNS

Sontagā atrodas 7-8. gs. i­z­veidotais Sontaganas pilskalns, kas bija senā Sontaganas draudzes, sauk­tas arī *Terra Maritima*, centrs. Blakus pilskaln­am ir uzstādīts skatu tornis, no kura paveras skaists skats uz kultūras ainavu un apkār­tai esošajiem pur­viem. Kuresē kūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

18 KURESES SENCĪEMS

Senais Kureses ciems, kas 20. gadsimta vidū palika bez iedzīvotājiem, ar savām akmens sētām un agrākajām mājām vietām ir interesanta apskates vieta. Ciemu ieskauj ar kadiķiem aizaugušas ganības.

Kuresē kūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

19 MIHKLI LUTERĀŅU BAZNĪCA

13. gadsimtā celtā un svētajam Mihaelam veltīta vienjoma Mihkli baznīca ir viena no vecākajām un savdabīgākajām celtņiem Rietum­igaunijā. Pats pirm­ais priesteris šeit esot bijis Lat­v­iešu Indriķis, Indriķa L­ivonijas hronikas autors.

Kirikku, Mihkli kūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

20 PANGA SĒTAS ROŽU DĀRZS

Panga sētas rožu kolekcija veidota no pamestām mājvietām, laukmalēm, parkiem, veciem dārz­iem. Panga, Ūra kūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

+372 5347 8379

silva.vatsalu@gmail.com

21 PIKAVERES CIEMA AKMENS SĒTAS

Seno Pika­veres ciemu īpašu padara tā akmens sētas, kuru vecum­u nav iespējams precīzi noteikt. Sētas veido ielas, kas ved uz kaimiņu ciemu, mājām un lielākiem ciemiem.

Pika­vere kūla, Lānē­ran­na vald, Pārnu­maa

22 IGAUNIJAS MUZEJIDZELCEĻŠ

Igaunijas Republikas laikā Lavasāres purva malā nodibināja kūdras fabriku. Tās apkalpošanai izveidots šau­sliežu dzelz­ceļa tīkls iz­mantots Igaunijas muzejidzel­ceļa izveidošanai. Viens no muzeja eksponātiem ir tvaika lokomotive, kas joprojām ir braukšanas kārtībā.

Ūleļoje tānāv-1, Lavassaare alev, Pārnu, Pārnu­maa

+372 527 2584

museumrail@suhtlus.ee

www.museumrailway.ee

23 AUDRU MUIŽĀ UN PARKS, AUDRU MUZEJS

Audru vēsturiskais muižas komplekss ir tipisks 18. gadsimta muižas ēku ansamblis. Galvenā ēka gāja bojā 2. pasaules kara laikā, taču ir saglabājušās citas ēkas – kalpotāju māja ar stūru torn­ī­šiem viduslaiku cietokšņa stilā, laukakmens vīna fabrika, vairākas k­lēt­is, kā arī neogotiskā stilā būvētā pārval­dnieka māja, kur šobrīd atrodas Audru muzejs. Muižas kompleksu ieskauj skaists parks, kuru rotā Audru upe un tilti pār to.

Audru muzejs ierīkots kādreizējā pārval­dnieka mājā. Jumta zālē izveidotā pastāvīgā ekspozīcija ar aprakstiem un priekšmetiem iepazīstina ar tautas dzīvi caur­u gadsimtiem. Aplūkojami seni iz­zuvumi, skolas piederumi, koka darbarīki u.c. Pati muižas ēka, kas restaurēta sākotnējā izskatā, un augst­stā­vā redzami senie divu d­im­u­u­da­vu eksp­o­nāti – kuļma­š­ina un cita lauksaimniecības tehnika.

Pārna allee-14, Audru alevik, Pārnu, Pārnu­maa

24 AUDRU SVĒTĀ KRUSTA BAZNĪCA

Magnusa Gabriela de la Gardija (*Magnus Gabriel de la Gardie*) vadībā 1680. gados celtā vienjoma baznīcas ēka būvēta agrākas koka baznīcas vietā un ir viena no nedaudzajām Igaunijas laukakmens baznīcām, kas saglabājusies kopš 17. gadsimta. Apkār­t baznīcai ir parks – Audru arbor­et­ums.

Pārna allee-14, Audru alevik, Pārnu

25 KIHNU ZVEJAS OSTA

Suuro ostas ziemeļu daļa ir pilna ar vēsturiskajām Kihnu zvejas laivām. Pavasāros zvejas ostā notiek

liela rosi­ba: tiek labotas laivas un zvejas rīki, un de­g­uns jūt darvas smaku gluži t­pat­ kā senatnē. Sos vēsturiskos peld­l­dzek­ļus iz­mant­o joprojām. Šeit redzami arī veco laiku mot­ocik­li ar blakusvāģiem, kas gaida vīrus ar lomu no jūras.

Lemsi kūla, Kihnu vald, Pārnu­maa

26 KIHNU BAZNĪCA UN KAPSĒTA

1846-1847. gadā gandrīz visi kihn­ieši pārgāja pa­reiz­ti­cībā, un cars Nikolajs I iz­deva rīkojumu esošo luterāņu baznīcu pārvēdot par pareiz­ti­c­u baznīcu un uz zv­anu tor­ņu u­zbūvēt kupolu. Kapsēta kihn­iešiem ir tikpat svēta vieta kā baznīca. Šurp nāk klu­su un nekā – pēc saulrieta, lai net­ra­u­c­ētu mirušos.

Lemsi kūla, Kihnu vald, Pārnu­maa

27 METSAMĀ TRADICIONĀLĀ SĒTĀ

Šīs tradicionālās lauku sētas komplekss attēlo dažādas salinieku dzīves šķautnes. Šeit aplūkojama dzīvojamā māja, k­lēt­s, mājsaimniecības priekšmeti, tautastērpi, rokdarbi. Apmeklētāji var noskatīties filmas par salu, piedalīties rokdarbu un mākslas dar­bnīcās, kā arī pasūtīt folkloras koncertu.

Metsamaa, Rootsikūla, Kihnu vald, Pārnu­maa

28 KIHNU BĀKA

Kihnu bāka atrodas uz salas tālāk dien­vidu raga. Bākas detaļas tika atvestas 1864. gadā no Anglijas un tad uz vietas samontētas kopā.

Pitkñā 9 Kōrtis, Rootsikūla, Kihnu vald, Pārnu­maa

29 PIEMIŅAS AKMENS KIHNU JENNAM

Kihnu Jenns (*Jõnn*) bija slaven­s i­gaun­u kap­te­īnis, kas devās jūras braucienos bez kompasa un sekanta, turklāt pārsvarā brauca ar veciem kuģiem, ar kuriem citi kap­te­īņi jūrā doties vairs neuz­drošinājās. Slavenais kap­te­īnis gāja bojā, braucot ar kuģi “Rock City” Dānijas piek­ra­stē 1913. gadā. Vēlāk viņa mir­stīgās atliekas atveda un ap­glabāja Kihnu kapsētā.

Kūla­l­au­s­l­o­ auter, Rootsikūla, Kihnu vald, Pārnu­maa

30 KIHNU MUZEJS

Ja esi nokļuvis Kihnu salā, tad noteikti apmeklē aiz­rauj­ošo Kihnu novad­pētniecības muzeju! Muzejs ir kā enkurs, kas saglabā un iepazīstina ar Kihnu kultūru, kura ir iekļauta UNESCO mantojuma sarakstā. 1974. gadā Sērēkilas (Säärekilä) kādreizējā skolas ēkā dibinātā un 2009. gadā pamatīgi atjaunotajā muzejā var atrast visu, kas saistīts ar ikdienas dzīvi - darbarīkus, apģērbus, rokdarbus, mēbeles.

Kūlaotsa, Linakūla, Kihnu vald, Pārnu

ZVEJAS BRAUCIENU AR ĪSTIEM KIHNU ZVEJ­NI­E­K­MIEM, KĀ ARĪ EKS­KURSIJU PA SALU KRAV­AS AUTOM­AI­ŠINĀ GIDA VADĪBĀ

+372 513 7099

info@puhkahihnu.ee / www.puhkahihnu.ee

KIHNU KULTŪRAS CELOJUMU VADĪTĀJA MARE METAŠA (*MARE MÄTAS*)

+372 507 1453

mare.matas@gmail.com / www.kihnumare.ee

22 IGAUNIJAS MUZEJIDZELCEĻŠ

23 AUDRU MUIŽĀ UN PARKS, AUDRU MUZEJS

8 POTSI-KEPU BAZNĪCA

7 SELISTES KOKA BAZNĪCA

3 TESTAMĀ MUIŽĀ, TESTAMĀ MUZEJS

4 TESTAMĀ ROKDARBU VEIKALIŅŠ

Somā

1 K. R. JAKOBSONA MĀJA-MUZEJS

Kurgjas muzejā var iepazīties ar 19. gadsimta at­mo­das laika dar­bo­ņa Karla Roberta Jakobsona (*Carl Robert Jakobson*) dzīvi un darbību, kā arī viņa pašā iekārt­oto saim­niecību. Šajā saim­niecībā joprojām nodar­bojas ar lop­kop­ību un lauksaim­niecību, un šeit iespējams aplūkot liel­lopus, aitas un zir­gus, kā arī restaurēto kūti, k­lēt­i, dzim­avas un riju. Vārēsiet arī n­o­baudīt pagatavotos ēdienus un iepazīt senās para­žas – šeit notiek jau par tradīciju kļu­vu­šas lauku dar­bu dienas, rokdar­bu dienas u.c. Pēc iepriekšēja pasūtījuma var iz­baudīt arī nacionālos ēdienus.

Inter­esants fakts: Karla Roberta Jakobsona portrets bija at­l­ot­els uz Igaunijas 500 kro­na naudas zīmes. Kurgja kūla, Põhja-Sakala vald, Viljandimaa

+372 5860 0025

